Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Nr. 33. Warszawa, dnia 10 listopada 1938 r. **Rok XXI.**

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. Nr. 30-197 „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych" zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn."

Sprzedaż numerów pojedyńczych i ubiegłych roczników — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (intendentura) Warszawa, ul. Nowy Świat 69, tel. 663-97.

Wysyłka pojedyńczych numerów i roczników za zaliczeniem pocztowym.

Ogłoszenia o wydawnictwach związanych z zagadnieniami administracji państwowej przyjmowane są wyłącznie na warunkach podanych w Dzienniku Urzędowym Min. Spraw Wewn. z dn. 31 stycznia 1938 r. Nr. 4, poz. 14 po uprzednim wpłaceniu należności na konto czekowe Dziennika Urzędowego M. S. Wewn. Nr. 30197 z podaniem tytułu wpłaty.

Ceny ogłoszeń: cała strona 50 zł., 1/2 str. 30, 1/4 str. — 15 zł.

Redakcja zastrzega sobie prawo odmowy umieszczenia ogłoszenia w całości lub jego części bez podania motywów.

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.

Adres Administracji: Nowy Świat 69, tel. 678-40.

TREŚĆ.

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

II. OKÓLNIKI Nr Nr 42—45.

III. PISMA OKÓLNE.

B. PRZEDRUKI.

I. DZIENNIK USTAW R. P. Nr. Nr. 84—85.

II. MONITOR POLSKI Nr. Nr. 248—256.

A.

II. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

197.

OKÓLNIK Nr. 42

z dnia 4 listopada 1938 r.

o zabezpieczeniu i zapewnieniu pracy osobom, pełniącym służbę w oddziałach Obrony Narodowej.

(Nr Pers. I. 107-18).

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Oddziały Obrony Narodowej są częścią składową Sił Zbrojnych (art. 2 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 kwietnia 1938 r. o powszechnym obowiązku wojskowym — Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 220), służba zaś w tych oddziałach jest całkowicie równorzędna ze służbą w wojsku stałym i marynarce wojennej.

Celem, dla którego zostały zorganizowane oddziały Obrony Narodowej, jest podniesienie stanu liczebnego wojska w czasie pokoju możliwie niewielkim nakładem kosztów, a przez to wzmożenie obronności Państwa.

Jednostki Obrony Narodowej różnią się jednak tym od jednostek wojska stałego, że żołnierze Obrony Narodowej nie są skoszarowani i pozostają w swoich domach, przy swoich warsztatach pracy, a w oddziałach Obrony Narodowej zbierają się tylko na zarządzone ćwiczenia lub w razie potrzeby postawienia ich w gotowości bojowej.

Z tego powodu sprawność organizacyjna jednostek Obrony Narodowej, których członkowie pełnią służbę w formie doraźnych lub okresowych ćwiczeń i nie są skoszarowani, wymaga, by ich skład ulegał jak najmniejszym zmianom. Stąd wyłania się zagadnienie zabezpieczenia i zapewnienia pracy osobom, powołanym do tych jednostek w miejscu ich zamieszkania.

Wprawdzie art. 134 — 136 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowych zawierają przepisy o zabezpieczeniu pracy osobom powołanym do służby wojskowej lub na ćwiczenia, zakazując pracodawcom wypowiadania i rozwiązywania umów o pracę z tytułu powołania, jednakże wobec negatywnego stosunku niektórych pracodawców do członków jednostek Obrony Narodowej, zachodzi potrzeba podjęcia szerszej akcji uświadamiającej oraz dopilnowania ścisłego przestrzegania tych przepisów.

Zagadnienie zapewnienia pracy członkom jednostek Obrony Narodowej, t. j. zatrudnienia tych członków w miejscu ich zamieszkania, jest postulatem, którego urzeczywistnieniu winna być poświęcona największa uwaga.

W związku z tym Pan Prezes Rady Ministrów okólnikiem z dnia 18 marca 1938 r. Nr 102-28/1 zarządził wdrożenie w porozumieniu z władzami wojskowymi odpowiedniej akcji w oparciu o następujące wskazania:

1) uświadamianie o istocie organizacji Obrony Narodowej,

2) zapewnienie współpracy w omawianej akcji z władzami wojskowymi wszystkich czynników rządowych, samorządowych i społecznych,

3) wpływanie na pracodawców w sprawie zabezpieczenia i zapewnienia pracy członkom jednostek Obrony Narodowej,

4) wykonywanie kontroli przestrzegania przepisów art. 134 ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym w sprawie zabezpieczenia pracy osobom powołanym do służby w jednostkach Obrony Narodowej,

5) interweniowanie w każdym przypadku zwolnienia z pracy lub szykanowania pracowników za ich przynależność do jednostek Obrony Narodowej,

6) wydanie odpowiednich zaleceń co do zatrudnienia na miejscu osób zaliczonych do jednostek Obrony Narodowej.

Podając powyższe do wiadomości i stosowania w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych zarządzam co następuje:

P. P. Wojewodowie i P. Komisarz Rządu na m. st. Warszawę:

1) w porozumieniu z właściwymi Dowódcami Okręgów Korpusów niezwłocznie wdrożą odpowiednią akcję,

2) zainteresują się tym, czy wszystkie osoby pełniące służbę w oddziałach Obrony Narodowej mają zatrudnienie,

3) dołożą wszelkich starań, aby osoby te nie pozostawały bez pracy.

Ze względu na charakter i zadania oddziałów Obrony Narodowej służba wojskowa w tych oddziałach opierać się musi przede wszystkim na dobrej woli jednostek i ich wysokim poczuciu żołnierskiego i obywatelskiego obowiązku. Dlatego do tej służby powołuje się najlepszych żołnierzy, obywatelsko wyrobionych i państwowo pewnych. Poza tym służba w tych oddziałach dla wielu żołnierzy, a szczególnie dla rezerwistów, jest właściwie służbą nadobowiązkową, bo w wojsku stałym nie byliby już powoływani na ćwiczenia.

Jeśli mimo to, żołnierz Obrony Narodowej pełni swą służbę z całkowitym oddaniem, to oprócz uznania społeczeństwa ma prawo spodziewać się, że służba ta nie narazi jego i jego rodziny na straty materialne. W rzeczywistości jednak służba w oddziałach Obrony Narodowej naraża żołnierza na takie straty.

Większość bowiem żołnierzy Obrony Narodowej to robotnicy płatni dziennie, posiadający na utrzymaniu rodzinę. Przepisy prawne nie zabezpieczają im wynagrodzenia za dni ćwiczeń, a otrzymywany żołd i zasiłki dla rodzin są zbyt małe, by choć w części pokryć utracony zarobek.

Ministerstwo Spraw Wojskowych uwzględniając trudne położenie rodziny robotnika, powołanego na ćwiczenia wojskowe, która w myśl obowiązujących przepisów prawnych (rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 września 1927 r.—Dz. U. R. P. Nr 109, poz. 926) otrzymuje zasiłek według norm od 60 do 130 groszy dziennie, wydało zarządzenie (L. 5198/P. W./Dz. Rozk. 20/29) następującej treści:

„W razie powołania robotnika na ćwiczenia wojskowe—utrzymywani przez niego członkowie rodziny, jeśli zostaną zakwalifikowani przez właściwy urząd gminny (magistrat) jako uprawnieni do pobierania zasiłków w myśl rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 109, poz. 926), mają prawo otrzymać z danego zakładu wojskowego (wytwórni, instytucji) w okresie trwania ćwiczeń żywiciela rodziny i za cały czas przez który otrzymują zasiłki ustawowe, dodatkowe zasiłki według następujących norm:

a) jedyny członek będący na utrzymaniu rezerwisty 40%

b) rodzina złożona z 2 osób . . . 50%

c) rodzina złożona z więcej niż 2 osób 60%

płacy gwarantowanej za każdy normalny dzień roboczy.

Z należności tych należy potrącić zasiłki ustawowe, wypłacane przez urząd gminny (magistrat)".

Zalecam w podobny sposób uregulować wypłatę zarobków za dni ćwiczeń w oddziałach Obrony Narodowej również robotnikom zatrudnionym w zakładach i instytucjach administracji spraw wewnętrznych i samorządu terytorialnego, przy czym zakłady i instytucje wypłacające zasiłki winny w każdym poszczególnym wypadku informować się we właściwym zarządzie gminnym (miejskim), czy i w jakiej wysokości został przyznany rodzinie pracownika zasiłek ustawowy.

Straty poniesione z tego tytułu będą minimalne, ponieważ ilość takich płatnych dni ćwiczeń w oddziałach Obrony Narodowej w ciągu roku nie przekroczy 26 dni, a poza tym ilość żołnierzy Obrony Narodowej jest stosunkowo niewielka.

Należy podkreślić, że wiele instytucyj i pracodawców prywatnych odniosło się przychylnie do tej sprawy i bez jakiegokolwiek nacisku wypłaca swoim robotnikom zarobki za dni ćwiczeń w oddziałach Obrony Narodowej, traktując poniesione przez to straty jako pewnego rodzaju świadczenia na Fundusz Obrony Narodowej.

Z uwagi na duże znaczenie dla sprawy obrony Państwa jednostek Obrony Narodowej przywiązuję wielką wagę do należytego wykonania niniejszego zarządzenia.

Za MINISTRA
(—) Nakoniecznikow-Klukowski
PODSEKRETARZ STANU

Otrzymują nadto:

Ministerstwo Komunikacji (Biuro Pers.)
„ Opieki Społecznej (Biuro Pers.)
„ Przemysłu i Handlu (Biuro Pers.)
„ Rolnictwa i Ref. Roln. (Biuro Pers.)
„ Wyznań Rel. i Ośw. Publ. (Biuro Pers.)
Komenda Główna Policji Państwowej
Dowództwo Korpusu Ochrony Pogranicza
Główny Urząd Statystyczny
Zarząd Miejski m. st. Warszawy
Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu
Wojewódzki Sąd Administracyjny w Toruniu
Dyrekcja Państwowych Zakładów Wodociągowych na Górnym Śląsku w Katowicach
Administracja Gazety Administracji

198.

OKÓLNIK Nr. 43

z dnia 5 listopada 1938 r.

o zatrudnianiu i zwalnianiu ze służby osób zasłużonych w działalności niepodległościowej.

(Nr Pers. I-1101-19)

Do

P. P. Komendanta Głównego Policji Państwowej, Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Prezesów Wojewódzkich Sądów Administracyjnych w Poznaniu i Toruniu, Dyrektora Państwowych Zakładów Wodociągowych na Górnym Śląsku w Katowicach i Redaktora Gazety Administracji.

I. (1) Ustawa z dnia 2 lipca 1937 r. o zapewnieniu pracy i o zaopatrzeniu uczestników walk o niepodległość Państwa Polskiego (Dz. U. R. P. Nr 59, poz. 464) w art. 2 stanowi, że osoba odznaczona Krzyżem Niepodległości z Mieczami, Krzyżem Niepodległości lub Medalem Niepodległości oraz osoba nie odznaczona, która udowodni czynny udział w walkach o niepodległość, przy równych kwalifikacjach zawodowych, ma pierwszeństwo przy obsadzaniu stanowisk w urzędach, przedsiębiorstwach i zakładach państwowych i samorządowych oraz w przedsiębiorstwach i zakładach przez Państwo subwencjonowanych lub koncesjonowanych.

(2) Mając na uwadze, że jednym z warunków do uzyskania pracy jest zdatność do niej pod względem stanu zdrowia i fizycznego uzdolnienia i pragnąc uchronić uczestników walk o niepodległość od stawiania im pod tym względem zbyt surowych wymagań, rozporządzenie wykonawcze do powołanej ustawy z dnia 4 stycznia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 4, poz. 27) zawarło w § 2 postanowienie, iż uczestnika walk o niepodległość uważa się za zdolnego do pracy,

jeżeli nie ukończył 65 lat życia i utracił nie więcej niż $66^2/_3\%$ zdolności zarobkowej.

(3) Norma ta ma w całej pełni zastosowanie przy przyjmowaniu uczestników walk o niepodległość do służby we władzach i urzędach państwowych w charakterze pracowników kontraktowych. Natomiast przy zawiązywaniu z nimi stosunku publiczno-prawnego obowiązują odpowiednie przepisy służbowe. Jednak przy stosowaniu i tych przepisów powinien być zachowany należyty umiar: gdy bowiem chodzi o spowodowane ofiarną walką lub działalnością o odzyskanie niepodległego bytu Państwa niedomagania lub uszczerbek zdrowia mniejszej wagi — nie powinna być przeoczona okoliczność, że tylko niektóre rodzaje służby wymagają szczególnego zwrócenia uwagi na stan zdrowia i pełną sprawność fizyczną kandydata. W innych rodzajach służby nazbyt rygorystyczne traktowanie kandydatów, o których mowa, nie powinno mieć miejsca.

II. (1) Taż ustawa z dnia 2 lipca 1937 r. zezwala w art. 3 ust. 5 na wypowiedzenie umowy o pracę, zawartej z uczestnikiem walk o niepodległość poza wypadkiem wyżej określonej niezdolności do pracy — tylko z ważnych przyczyn, a w szczególności:

a) co do pracowników umysłowych tylko z ważnych przyczyn w rozumieniu art. 32, 33, 36 i 37 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr 35 poz. 323),

b) co do robotników tylko z ważnych powodów winy w rozumieniu art. 16, 18 i 19 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 324).

(2) Z powyższego wynika, że uczestnicy walk o niepodległość, o ile są zatrudnieni w charakterze pracowników kontraktowych, mają zapewnioną należytą ochronę prawa do pracy. Ponieważ jednak Państwo ma szczególny obowiązek zapewnienia pracy i utrzymania wszystkim osobom, które swą ideową działalnością przyczyniły się do odzyskania niepodległości, przeto również i wtedy, gdy stosunek służbowy takich osób ma charakter publiczno-prawny (mianowani na stałe lub do odwołania), zwolnienie ich ze służby powinno następować tylko wyjątkowo, z powodu szczególnie ważnych i niewątpliwie stwierdzonych okoliczności.

(3) Z uwagi na to, że zachodziły wypadki nieprzestrzegania tej zasady, zarządzam aby władze i urzędy, podległe Ministerstwu Spraw Wewnętrznych, przed zwolnieniem ze służby funkcjonariuszów, posiadających zasługi w działalności niepodległościowej, a pozostających w stosunku służbowym publiczno-prawnym, wyjednywały na to uprzednio moją zgodę, wyjąwszy wypadki, gdy rozwiązanie stosunku służbowego, nie posiadając charakteru swobodnej decyzji władzy, następuje:

a) na własną prośbę funkcjonariusza,

b) na podstawie orzeczenia dyscyplinarnego,

c) na podstawie przepisu, mającego charakter kategorycznego nakazu, jak np. stwierdzenie w sposób przepisany trwałej fizycznej lub umysłowej niezdolności do pełnienia służby, ujawnienie okoliczności nie dopuszczających mianowania itp.

(4) Okólnik Nr 25 z dnia 23 kwietnia 1937 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 11, poz. 79) uchyla się.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

Otrzymują nadto do wiadomości:

Biura Personalne Ministerstw:
Komunikacji,
Opieki Społecznej,
Przemysłu i Handlu,
Rolnictwa i Reform Rolnych,
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

199.

OKÓLNIK Nr. 44

z dnia 8 listopada 1938 roku

w sprawie przygotowań do obrony przeciwlotniczej w zakresie budownictwa.

(Nr BB. 21-5-177-38)

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Prezydenta m. st. Warszawy.

Wobec wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 278), normującego wymagania w zakresie regulacji i zabudowania osiedli oraz budownictwa prywatnego i publicznego w związku z przygotowaniem w czasie pokoju obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej, jak również i tryb postępowania przy załatwianiu niektórych konkretnych spraw tego rodzaju wyjaśniam i zarządzam, co następuje:

A. Schrony przeciwlotnicze.

Obowiązek urządzania schronów przeciwlotniczych dotyczy tylko budynków nowowznoszonych, określonych bliżej w § 39 tegoż rozporządzenia. Brak tego obowiązku w odniesieniu do budynków mieszkalnych istniejących, jak również i w odniesieniu do wszelkich budynków, przeznaczonych do użytku publicznego, nie powinien jednak hamować urządzania schronów w budynkach tego rodzaju z inicjatywy właściciela budynku lub władzy, administrującej budynkiem lub przygotowującej w nim obronę przeciwlotniczą i przeciwgazową, stosownie do § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 stycznia 1937 r. o przygotowaniu w czasie pokoju obrony przeciwlotniczej i przeciwgazowej Państwa (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 73).

Zasady techniczno-budowlane, dotyczące urządzania schronów przeciwlotniczych, zostały określone w § 40 w związku z § 39 wymienionego na wstępie rozporządzenia tylko dla budynków nowowznoszonych, jednak w miarę możności powinny być stosowane również do budynków istniejących zwłaszcza, gdy znajdują oparcie w innych przepisach obowiązujących. Nadto przy ocenie projektów (planów) urządzenia schronów należy mieć na uwadze wytyczne techniczne Nr 869/1783/38 Inspektora Obrony Powietrznej Państwa.

Sprawę stosunku do właściciela w przypadkach, gdy chodzi o urządzanie schronów przeciwlotniczych w budynkach prywatnych zajmowanych przez urzędy administracji ogólnej, normuje okólnik Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 10 czerwca 1936 r. Nr Wojsk. O. P. L. G. 153/1.

B. Właściwość władz.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 278) nie narusza właściwości rzeczowej władz, powołanych w myśl prawa budowlanego do orzekania w sprawach udzielania pozwoleń na budowę i zatwierdzania projektów (planów) budynków i tylko w niektórych przypadkach przewiduje udział władz wojskowych w rozstrzygnięciach spraw budowlanych (np. § 20 i § 22 i inne).

Zatem władze określone w prawie budowlanym, jako rzeczowo właściwe, mają w zasadzie obowiązek stosować przepisy omawianego rozporządzenia całkowicie we własnym zakresie działania.

Proszę P. P. Wojewodów (P. Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i P. Prezydenta m. st. Warszawy) o wydanie stosownych zarządzeń.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą poprzednio wydane zarządzenia w przedmiocie, uregulowanym w okólniku niniejszym.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

200.

OKÓLNIK Nr 45

z dnia 9 listopada 1938 r.

o ochronie wód przed zanieczyszczeniem.

(BS. 38-a 57)

Do

P. P. Wojewodów.

Doniosłość dla interesów ludności sprawy zachowania czystości wód naturalnych wymaga rozwinięcia i umocnienia akcji ochrony wód przed zanieczyszczeniem, a w tym celu przede wszystkim ustalenia podstaw organizacyjnych oraz specjalnego współdziałania czynników naukowego i obywatelskiego z organami administracji rządowej.

W związku z powyższym oznajmiam, co następuje:

Międzyministerialna Komisja Ochrony Rzek przed zanieczyszczeniem.

W porozumieniu z zainteresowanymi Ministerstwami powołałem zarządzeniem Nr Z.I. 123/30 z dnia 11 lutego 1930 r. Międzyministerialną Komisję Ochrony Rzek przed zanieczyszczeniem przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Zadaniem Komisji jest koordynowanie prac oraz ustalenie programu akcji na terenie całego Państwa.

Międzywojewódzkie Komitety, Podkomitety i Placówki badawcze.

W wyniku obrad wymienionej Komisji i na jej wniosek powołałem do życia zarządzeniem Nr Z. I. 496/31 z dnia 15 maja 1931 r. Międzywojewódzkie Komitety Ochrony Rzek przed zanieczyszczeniem w Warszawie, Krakowie, Poznaniu oraz zarządzeniem Nr BS. 38a-86 z dnia 24 sierpnia 1936 r. Międzywojewódzki Komitet we Lwowie.

W razie konieczności, na obszarze działania poszczególnych Międzywojewódzkich Komitetów, mogą powstawać miejscowe podkomitety, obejmujące teren poszczególnych powiatów lub regionów miejskich (np. w Łodzi).

Organem wykonawczym wymienionych Komitetów i Podkomitetów są powołane przez nie placówki badawcze.

Celem ostatecznego ustalenia podziału terenów badanych pomiędzy poszczególne placówki badawcze Międzywojewódzkich Komitetów Ochrony Rzek przed zanieczyszczeniem Międzyministerialna Komisja przyjęła jako zasadę podział terenów dorzeczami z tym, że specjalny wykaz przydzieli pewne powiaty na spornych terenach o przynależności niedostatecznie określonej do poszczególnych Międzywojewódzkich Komitetów.

Wykaz ten po opracowaniu przez placówki badawcze wraz z opinią odnośnych Międzywojewódzkich Komitetów ma być przedłożony mi do zatwierdzenia.

Celem ujednostajnienia organizacji międzywojewódzkich Komitetów—Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ustaliło wzór regulaminu, który określa skład i zadania tych komitetów. Jak wynika z załączonego regulaminu, Międzywojewódzkie Komitety mają charakter wybitnie społeczny, co wyraża się w udziale zainteresowanych organizacyj naukowych, społecznych i przemysłowych. Regulamin tych Komitetów powinien być dostosowany do załączonego wzoru z uwzględnieniem warunków miejscowych (załącznik Nr 1).

W razie utworzenia Podkomitetów, regulaminy ich mogą w szczegółach odbiegać od po-

stanowień, zawartych w załączonym regulaminie. Regulaminy te winny być zatwierdzane przez odnośne Międzywojewódzkie Komitety.

Orzeczenia placówek badawczych.

Orzeczenia placówek badawczych, podległych Międzywojewódzkim Komitetom w Warszawie, Krakowie, Poznaniu i Lwowie, winny być traktowane jako orzeczenia znawców, gdy idzie o ustalenie źródeł i przyczyn zanieczyszczenia wód. W związku z tym personel placówek badawczych winien być używany tylko do celów wyżej wymienionych, chyba, że do wydawania opinii fachowych dla innych celów dochodzenia wodno-prawnego posiada odpowiednie kwalifikacje niezwiązane z pracą w omawianych placówkach.

Dla zapewnienia należytego i skutecznego działania władz administracji ogólnej w akcji zwalczania zanieczyszczeń wód, personel fachowy, zatrudniony w placówkach badawczych, nie powinien wykonywać projektów urządzeń do oczyszczania ścieków dla zakładów przemysłowych i osiedli miejskich; w wyjątkowych wypadkach PP. Przewodniczący Międzywojewódzkich Komitetów Ochrony Rzek przed zanieczyszczeniem mogą zwalniać od powyższego zakazu.

Roczne sprawozdania z prac Międzywojewódzkich Komitetów.

Zebrania roczne Międzywojewódzkich Komitetów winny się odbywać w końcu kwietnia każdego roku, a to z uwagi na umożliwienie wyciągania wniosków z zamknięć kasowych z końcem każdego roku.

Sprawozdania roczne merytoryczne i finansowe z uwzględnieniem kwot, udzielonych przez zainteresowany czynnik społeczny i gospodarczy, należy nadsyłać Ministerstwu Spraw Wewnętrznych do dnia 1 czerwca każdego roku. Treść krótkich sprawozdań rocznych powinna obejmować:

1) wykaz zbadanych wód,
2) przeważający charakter zanieczyszczeń poszczególnych wód,
3) sprawę udziału zainteresowanych czynników społecznych i gospodarczych w pracach Komitetu,
4) praktyczne wnioski z poczynionych badań,
5) trudności spotykane w pracach,
6) zamierzenia na najbliższy okres.

Wykorzystanie wyników badań wód.

Zdarza się, że władze rządowe i samorządowe posiadają wyniki badania okolicznych wód lub ścieków miejskich i przemysłowych, wykonane przez zakłady prywatne, komunalne oraz Państwowy Zakład Higieny i jego filie. Dla zapobieżenia nieprodukcyjnemu powtarzaniu tych samych prac przez placówki badawcze różnych Międzywojewódzkich Komitetów na zapotrzebowanie tych Komitetów odnośne władze powinny udzielać do wiadomości odpisy posiadanych analiz wód w związku z przeprowadzanymi przez nie badaniami.

W celu ułatwienia współpracy placówek badawczych powinny one w drodze bezpośredniej wymieniać między sobą materiały uzyskane z prac w terenie.

Nadzór nad działalnością urządzeń do oczyszczania ścieków.

Dla zapewnienia należytego nadzoru nad działalnością zainstalowanych urządzeń do oczyszczania ścieków w zakładach przemysłowych celowym jest przeprowadzanie w miarę możności badań kontrolnych nad stanem zanieczyszczenia wód publicznych uprzednio już badanych. Dla ułatwienia tej pracy władze wodne winny przesyłać do wiadomości placówkom badawczym odpisy orzeczeń w sprawach, gdzie zachodzą wypadki spuszczania ścieków, mogących zanieczyszczać wody.

Diety i koszty podróży i ekspertyz.

W porozumieniu z Ministerstwami Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Komunikacji — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych ustaliło, że wymiar diet i zwrot kosztów podróży osób delegowanych przez placówki badawcze, a będących urzędnikami państwowymi lub samorządowymi, powinien odpowiadać zwykłym normom, stosowanym przy delegacjach służbowych. Wynagrodzenia za ekspertyzy, wykonane zarówno przez urzędników państwowych, samorządowych oraz inne osoby, jak również diety i zwrot kosztów podróży dla tych osób z personelu omawianych placówek, które nie są urzędnikami państwowymi lub samorządowymi, określa Pan Wojewoda jako przewodniczący Międzywojewódzkiego Komitetu Ochrony Rzek przed zanieczyszczaniem w granicach przewidzianych art. 106 rozp. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 341 z 1928).

lustracja wyników prac Międzywojewódzkich Komitetów.

Dla plastycznego przedstawienia wyników akcji ochrony wód przed zanieczyszczaniem w poszczególnych Międzywoj. Komitetach powinny być opracowane zestawienia kartograficzne z zakładów przemysłowych i osiedli, zanieczyszczających wody publiczne. W tym celu placówki badawcze winny w drodze bezpośredniej uzgodnić konieczne znaki konwencjonalne i przedstawić je Komisji Międzyministerialnej do uchwalenia za pośrednictwem Komitetów Międzywojewódzkich.

Postępowanie i orzecznictwo władz wodnych.

Współdziałanie władz orzekających w sprawach wodnych z wspomnianymi komitetami i placówkami powinno się przyczynić do szerszej i gruntowniejszej oceny materiału faktycznego oraz zapewnić celowość w korzystaniu

z uprawnień, przysługujących tym władzom z mocy obowiązujących przepisów prawnych, a w szczególności z mocy ustawy wodnej (Dz. U. R. P. Nr 62 poz. 574 z r. 1928).

Poza wyjaśnieniami, udzielonymi w przedmiocie uprawnień władz wodnych okólnikiem Ministerstwa Robót Publicznych z dn. 24.IX. 1930 r. Nr XIV-406/30 (załącznik Nr 2) zwracam uwagę na możność umieszczenia w odpowiednich orzeczeniach wodnych warunku co do periodycznej kontroli stanu zanieczyszczenia wód oraz na potrzebę zapraszania lekarzy powiatowych jako rzeczoznawców do udziału w dochodzeniach wodno-prawnych, o ile przedmiot dochodzenia dotyczyć może strony higienicznej.

W końcu nadmieniam, że powyższe postanowienia, które są wynikiem programowej akcji ochrony wód przed zanieczyszczeniem, prowadzonej od r. 1930 przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresowanymi Ministerstwami, znajdą wyraz w projekcie specjalnej ustawy o organizacji ochrony wód przed zanieczyszczeniem, którą poleciłem opracować w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych.

Jednocześnie tracą moc obowiązującą następujące zarządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych:

z dnia 25.IX.33. Nr BS. 38-a-10, z dn. 24.X.33. Nr BS. 38-a/13, z dn. 28.XII.33. Nr BS. 38-a/22. z dn. 22 V.34. Nr BS. 38 a/23 (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr 14), z dn. 6 XI.34. Nr BS. 38 a-37. Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr 31), z dn. 24.IV.35. Nr BS. 38--55 (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr 14), z dn. 29.IV.35. Nr BS. 38-a-52, z dn. 10.V.35. Nr BS. 38 a 51 (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr 17), z dn. 13 VIII.35. Nr BS. 38-a 67 (Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr 26), z dnia 5 kwietnia 1937 r. Nr BS. 38-a-11 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 9 z 1937 r.).

(—) Sławoj Składkowski.
MINISTER

Zał. Nr 1.

WZÓR REGULAMINU

Międzywojewódzkiego Komitetu ochrony rzek przed zanieczyszczeniem

§ 1.

Międzywojewódzki Komitet ochrony rzek przed zanieczyszczeniem *podlega Międzyministerialnej Komisji* do spraw ochrony rzek przed zanieczyszczeniem przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i jest jej organem wykonawczym.

§ 2.

Międzywojewódzki Komitet ochrony rzek przed zanieczyszczeniem z siedzibą w obejmuje swoją działalnością teren województw:

———————————————

———————————————, a w pewnych wypadkach i teren innych województw.

§ 3.

W skład Komitetu wchodzą:

1) Wojewoda lub wyznaczony przezeń Zastępca jako przewodniczący,

2) przedstawiciele zainteresowanych Urzędów Wojewódzkich

——— a w razie potrzeby i innych Urzędów Wojewódzkich na zaproszenie przewodniczącego,

3) przedstawiciele Urzędu Wojewódzkiego z Wydziałów Rolnictwa i Reform Rolnych. Komunikacyjno-Budowlanego, Zdrowia, Przemysłowego i Ogólnego,

4) przedstawiciel Państwowego Zakładu Higieny lub jego filii,

5) przedstawiciel Zakładu Higieny Uniwersytetu———

6) przedstawiciel Zakładu Ichtiobiologii i Rybactwa Uniwersytetu———

7) przedstawiciel Politechniki———

8) „ Państwowej Rady Ochrony Przyrody,

9) osoby pracujące na polu działalności Komitetu, a zaproszone przez Przewodniczącego,

10) przedstawiciel Dyrekcji Wodociągów i Kanalizacji miasta———

11) Kierownik Placówki Badawczej, jako sekretarz Komitetu,

12) przedstawiciele społecznych organizacyj przemysłowych i innych, zainteresowanych w pracy Komitetu, a zaproszonych przez przewodniczącego.

§ 4.

Zadaniem Komitetu jest ochrona wód publicznych przed zanieczyszczeniem.

Komitet wypełnia swe zadania przez:

1) *ustalanie planu prac badawczych* na okres budżetowy w ramach programu uchwalonego przez Międzyministerialną Komisję ochrony rzek przed zanieczyszczaniem,

2) *koordynowanie pracy badawczej* na terenie województw, objętych działalnością Komitetu,

3) *przeprowadzanie i rozpatrywanie prac, związanych z ochroną rzek* przed zanieczyszczeniem, przez organ wykonawczy Komitetu,—Placówkę Badawczą, którą jest ———

———————————————

4) pomoc Placówce Badawczej przy zbieraniu materiałów o źródłach zanieczyszczenia,

5) ułatwienia administracyjne i inne przy przeprowadzaniu badań,

6) opiniowanie i staranie się o fundusze dla placówki badawczej na przeprowadzenie badań,

7) kontrolę nad pracą Placówki Badawczej przez przyjmowanie i zatwierdzanie sprawozdań z pracy Placówki oraz zatwierdzanie projektu preliminarza budżetowego Placówki,

8) przedkładanie Komisji Międzyministerialnej sprawozdań rzeczowych i rachunkowych,

9) wysłuchiwanie sprawozdań informacyjnych Placówki Badawczej o aktualnych zagad-

nieniach z zakresu zanieczyszczenia wód publicznych w związku z potrzebami administracyjnymi, sanitarnymi, rybackimi i przemysłowymi.

§ 5.

Placówka Badawcza wykonuje w terenie badania: chemiczne, bakteriologiczne i hydrobiologiczne według programu ustalonego przez Międzywojewódzki Komitet.

Władza wodna w wypadkach większego znaczenia może się zwrócić do placówki badawczej o wysłanie za zwrotem kosztów rzeczoznawcy do dochodzeń wodno-prawnych, o ile przedmiotem tego dochodzenia jest zanieczyszczenie wód.

Kierownik Placówki zarządza funduszami przydzielonymi mu przez Wojewodę ____________ na przeprowadzenie badań.

Kierownik Placówki Badawczej przedkłada Międzywojewódzkiemu Komitetowi krótkie sprawozdania rzeczowe z dokonanych prac oraz ogólne rachunkowe raz do roku w terminie do 15 kwietnia każdego roku.

Niezależnie od sprawozdań Kierownik Placówki Badawczej o *ujawnionym zanieczyszczeniu zbiornika wodnego bezzwłocznie zawiadamia* Starostwo oraz Międzywojewódzki Komitet.

§ 6.

Fundusze Komitetu składają się:

1) z sum asygnowanych przez poszczególne Ministerstwa, należące do Międzyministerialnej Komisji oraz

2) z zasiłków ciał samorządowych, społecznych organizacyj przemysłowych, osób prywatnych lub zakładów przemysłowych.

Placówka Badawcza przedkłada w 3 egzemplarzach sprawozdanie rachunkowe wraz z dowodami rachunkowymi w terminie____ Urzędowi Wojewódzkiemu (oddziałowi Budżetowo-Gospodarczemu) w____________________, a z sum nieskarbowych—Międzywojewódzkiemu Komitetowi w____________________

Dowody rachunkowe z sum skarbowych budżetowych przechowywane są w Urzędzie Wojewódzkim (w Oddziale Budżetowo-Gospodarczym) w ____________________ inne zaś dowody rachunkowe—w sekretariacie Komitetu.

Placówka Badawcza prowadzi zestawienie dochodów i rozchodów oraz zasiłków otrzymywanych ze sum skarbowych. Przedmioty nadające się do zainwentaryzowania są wciągane do księgi inwentarzowej lub materiałowej.

§ 7.

Posiedzenia Komitetu zwołuje Wojowoda ____________________jako Przewodniczący przynajmniej raz do roku w celu wysłuchania i przyjęcia sprawozdań z przeprowadzonych badań i ogólnych sprawozdań rachunkowych, zatwierdzenia preliminarza budżetowego, programu prac na rok następny oraz wysłuchania i przedyskutowania wniosków zgłoszonych przez poszczególnych członków Międzywojewódzkiego Komitetu.

§ 8.

Zebrania Międzywojewódzkiego Komitetu odbywają się przy obecności p r z y n a j m n i e j p o ł o w y członków Komitetu.

Uchwały Międzywojewódzkiego Komitetu zapadają większością 2/3 głosów obecnych.

§ 9.

Korespondencja Międzywojewódzkiego Komitetu podpisywana jest przez Wojewodę ____________________ jako Przewodniczącego względnie przez wyznaczonego przez niego zastępcę i opatrzona jest w nagłówek: „Międzywojewódzki Komitet ochrony rzek przed zanieczyszczeniem w____________________".

MINISTERSTWO ROBÓT PUBLICZNYCH
L. XIV-406/30
w sprawie ochrony wód przed zanieczyszczeniem

Zał. Nr 2

OKÓLNIK

Do
Wszystkich Panów Wojewodów z wyjątkiem Wojewody Śląskiego i do P. Komisarza Rządu m. st. Warszawy.

Coraz częściej pojawiają się zwłaszcza w ostatnich czasach na łamach prasy codziennej i w publikacjach fachowych artykuły o szkodliwym ze względów zdrowotnych oraz ze względu na interesy rybołówstwa, zanieczyszczaniu wód. Zażalenia, tej kwestii dotyczące. wnoszone bywały również do Ministerstwa Robót Publicznych.

Ministerstwo musi podkreślić, że podnoszone zarzuty mają najczęściej swe źródło w nienależytym przestrzeganiu przez władze wodne postanowień ustawy wodnej z 19 września 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 574 z roku 1928), odnoszących się do ochrony wód przed zanieczyszczeniem i w niewykorzystaniu przez te władze uprawnień, jakie im w tym kierunku daje ustawa.

O zanieczyszczeniu wód traktują w ustawie wodnej art. 18 (2), 19 (2), p. 2, 21 (1), 22 (1), (3), (4), 25, 26, 252 (4) p. a.

Powyższe przepisy są naogół jasne i ich stosowanie w praktyce nie powinno nastręczać trudności. Dla przestawienia jednak całokształtu kwestii i omówienia niektórych z powyższych artykułów, mogących przecież może budzić pewne wątpliwości, Ministerstwo uważa za stosowne udzielić następujących wyjaśnień:

Do art. 22. Artykuł ten, traktujący o zakazie wstrzymywania, zanieczyszczania i marnowania wody, ma na celu wskazanie, jakie użytkowanie wody jest zabronione, by nie dopuścić do utrudniania swobodnego odpływu wód oraz szkodliwego ich zanieczyszczania. Jeżeli wskutek wykonania czynności, zabronionych ustępem 1-ym tego artykułu, interes publiczny zostanie

zagrożony, władza wodna winna postarać się przede wszystkim o usunięcie tego stanu i w tym celu przedsięwziąć takie środki zaradcze, jakie w danym wypadku dla ochrony bezpieczeństwa i interesu publicznego okażą się wskazane. Nadto winna władza sprawcę szkodliwego działania wyśledzić, zobowiązać go do usunięcia szkodliwego stanu i pociągnąć do odpowiedzialności karnej, względnie sprawę przekazać sądowi właściwemu.

Do art 25 i 252 (4) punkt a). Artykuł 25 zajmuje się kwestią wpuszczania cieczy do wód płynących. Artykuł ten w ustępie 1 i 2 zawiera między innymi przepisy o obowiązku zawiadamiania władzy wodnej o zamierzonym w przyszłości odprowadzaniu ponad miarę powszechnego użytkowania do wód płynących wody czystej lub zanieczyszczonej, a to celem zapobieżenia ewentualnym w przyszłości mogącym powstać stąd szkodom. Nadto wspomniany artykuł wyraźnie postanawia, że przed otrzymaniem oznajmienia władzy, że z jej strony niema przeszkód do odprowadzania danej cieczy, jako też przed zastosowaniem wskazanych przez władzę wodną środków zaradczych, odprowadzenie tej cieczy jest wzbronione.

Ustęp trzeci zaś tego artykułu zawiera wyjątek od zasady wymienionej w ustępach poprzednich, albowiem postanawia, że obowiązek uprzedniego zawiadamiania władzy nie ma zastosowania w wypadkach, gdy prawo odprowadzania wody uzyskane zostało na podstawie zezwolenia właściwej władzy lub gdy istniało w dniu wejścia w życie ustawy wodnej i zostało tą ustawą utrzymane w mocy (art. 252).

Zwraca się jednak uwagę, że jeśli dotychczasowe zanieczyszczenie normę zwykłą przekracza, to w myśl przepisu art. 252 ust. 4 punkt a) nie zostaje ono utrzymane w mocy w całej dotychczasowej rozciągłości, lecz musi być odpowiednio zredukowane, przy czym wyjaśnia się, że przez zwykłą normę zanieczyszczenia rozumie się taką normę, przy której dana woda według opinii fachowców jest jeszcze nieszkodliwą dla użytku zwyczajnego. Wobec dyktowanych względami zdrowotnymi coraz surowszych wymogów utrzymywania wód w czystości, stanowisko władz wodnych w tych sprawach winno być naogół nader rygorystyczne.

Do art. 26: według treści tego artykułu za szkody, które powstają skutkiem nie dozwolonego zanieczyszczenia, odpowiada przedsiębiorca zakładu, z którego pochodzi zanieczyszczenie, a wolny jest on od odpowiedzialności wówczas, jeśli dla zapobieżenia zanieczyszczeniu zastosował należyte środki ostrożności. Nadto tym artykułem nałożono na przedsiębiorców solidarną odpowiedzialność za szkody, o ile zanieczyszczenie pochodzi z kilku zakładów. Wobec solidarnej odpowiedzialności przedsiębiorców za szkody wyrządzone zanieczyszczeniem, pochodzącym z ich zakładów, poszkodowany zwolniony jest od dowodu wykazywania, jaką szkodę wyrządza mu każde ze szkodzących z osobna przedsiębiorstw.

Zaznacza się przytem, że dla utrzymywania wód w czystości oraz odprowadzania wód zużytych i zanieczyszczonych (kanalizacji) mogą powstawać spółki wodne dobrowolne (art. 133 punkt 4) oraz mogą być tworzone spółki większościowe i przymusowe (art. 167 ust. 1 punkt 3 i art. 173 ust. 1 punkt 4 i ustęp 4) tudzież, że sprawdzanie, czy wody płynące i ich brzegi są należycie utrzymywane i czy nie zachodzi niedopuszczalne zanieczyszczanie wody, wchodzi również w zakres działania komisyj rewizyjnych (art. 232 ust. wod.).

O ile chodzi o sankcję karną za przekroczenia poprzednio przytoczonych przepisów ustawy wodnej, zauważa się, że zawierają ją artykuły 242 do 247 i 249 tej ustawy. W myśl art. 242 do 246 karanie przekroczeń z art. 18 (2) i 25 należy do sądów powszechnych, karanie zaś przekroczeń z art. 19 ust. 2 punkt 2 i 22, o ile te przekroczenia nie podpadają pod powszechną ustawę karną, należy do właściwej terytorialnie powiatowej władzy administracji ogólnej. Dopuszczający się przekroczeń wspomnianych artykułów ustawy wodnej musi nadto, niezależnie od kary i ewentualnego odszkodowania, usunąć na własny koszt samowolnie przedsięwziętą zmianę, albo dokonać zaniedbanych robót, jeśli zagrożony albo dotknięty szkodą tego żąda lub dobro publiczne tego wymaga (art. 249 ust. 1. u. w.).

Z treści powyżej cytowanych przepisów ustawy wodnej wynika więc, że ustawa ta daje władzy wodnej daleko idące uprawnienia dla ochrony wód przed zanieczyszczeniem, a tym samym możność skutecznego zabezpieczenia w tym względzie interesu publicznego.

Niezależnie od ustawy wodnej rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z/dn. 16 marca 1928 r. o usuwaniu nieczystości i wód opadowych (Dz. U. R. P. Nr 32, poz. 311 z r. 1928) zawiera szereg postanowień, które pośrednio mogą wpłynąć dodatnio na ochronę wód przed zanieczyszczeniem. W szczególności ważne są postanowienia art. 1, nakładające między innymi na gminy w miejscowościach, liczących powyżej 25.000 mieszkańców, obowiązek zakładania urządzeń kanalizacyjnych do odprowadzania nieczystości i wód opadowych z całego terenu gminy oraz obowiązek prowadzenia oczyszczania ścieków w ten sposób, aby w razie wpuszczania ich do wód powierzchniowych lub gruntowych, nie wpływały na skład tych wód pod względem fizycznym, chemicznym i biologicznym w sposób szkodliwy lub mogący być szkodliwym dla zdrowia — zaś w miejscowościach, liczących poniżej 25.000 mieszkańców, obowiązek przechowywania i usuwania nieczystości oraz usuwania wód opadowych, któreby zapewniały utrzymanie czystości gleby, wód i powietrza w gminie; poza tym art. 9 o zaprowadzaniu w razie potrzeby odpowiednich urządzeń dla oczyszczania i odprowadzania ścieków fabrycznych.

Jakkolwiek ze względu na ciężkie ekonomiczne położenie gmin, nie nastąpiło dotąd

przewidziane w art. 4 wspomnianego rozporządzenia wyznaczenie terminu do przedłożenia projektów urządzeń kanalizacyjnych i do oczyszczania ścieków, nie mniej władze nadzorcze, wymienione w art. 11 rozporządzenia, winny już obecnie wpływać na gminy do stopniowego wykonywania przewidzianych w art. 1, a wyżej wymienionych obowiązków.

Na powyższe zechcą Panowie Wojewodowie (Komisarz Rządu) zwrócić uwagę podwładnym organom i wezwać te organy do ścisłego przestrzegania przytoczonych wyżej przepisów.

Warszawa, dnia 24 września 1930 r.

MINISTER
(—) Matakiewicz

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

201

PISMO OKÓLNE

z dnia 4 listopada 1938 r.

o wręczaniu dyplomów i odznak srebrnego medalu „Za Długoletnią Służbę"

(Nr Pers. I. 801/80)

Do

P. P. Komendanta Głównego Policji Państwowej, Dowódcy Korpusu Ochrony Pogranicza, Dyrektora Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Pracownicy w służbie Państwa lub instytucji publiczno-prawnych, pełniący służbę od dnia 11 listopada 1918 r., ukończą w bieżącym roku 20 letni okres służby, który daje prawo do srebrnego medalu „Za Długoletnią Służbę".

Ponieważ praca ich była podstawą rozwoju i potęgi Rzeczypospolitej w najtrudniejszym okresie początkowej organizacji Państwa, P. Prezes Rady Ministrów okólnikiem nr 22 z dnia 22 października 1938 r. zarządził, aby wręczanie dyplomów równocześnie z odznakami srebrnego medelu „Za Długoletnią Służbę" odbywało się w sposób podobnie uroczysty jak dekoracja „Krzyżem Zasługi" (Zb. Zarz. M. S. Wewn. str. 904, poz. 10).

Ten sposób wręczania rzeczonego medalu ma obowiązywać również na przyszłość.

Podając powyższe do wiadomości i wykonania, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, iż dekoracji srebrnym medalem „Za Długoletnią Służbę" winny dokonywać osoby, uprawnione do nadawania tego medalu na podstawie zarządzenia P. Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 kwietnia 1938 r. Dz. Urz. M. S. Wewn. Nr 13. poz. 70).

(—) Nakoniecznikow-Klukowski
PODSEKRETARZ STANU

Otrzymują nadto:

Biura Personalne Ministerstw:
Komunikacji,
Opieki Społecznej,
Przemysłu i Handlu,
Rolnictwa i Reform Rolnych,
Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego

202.

PISMO OKÓLNE

z dnia 4 listopada 1938 r.

o Wyższym Katolickim Studium Społecznym w Poznaniu — odroczenie służby wojskowej

(Nr Wojsk. B. 8/8/1)

Do

Urzędów Wojewódzkich, Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę i Starostw.

Na skutek pisma Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 25 października b. r. Nr IV UP. 9361/38 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych komunikuje, że podana na str. 1172 Dz. U. R. P. Nr 69, poz. 504 z r. 1938 nazwa pod numerem: „Studium Społeczno-Oświatowe w Poznaniu" powinna brzmieć: „Wyższe Katolickie Studium Społeczne".

Ministerstwo prosi o poczynienie w tym przedmiocie stosownej adnotacji w Dzienniku Ustaw.

(—) Wyszyński mjr.
DYREKTOR BIURA WOJSKOWEGO

203.

PISMO OKÓLNE

z dnia 9 listopada 1938 r.

o zasiłkach dla rodzin żołnierzy obrony narodowej, należących do rezerwy i pospolitego ruszenia.

(Nr Wojsk. E-2-85-1)

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę i Starostów.

W jednostkach obrony narodowej mogą m. in. pełnić służbę żołnierze rezerwy i pospolitego ruszenia. Służba w jednostkach obrony narodowej polega na odbywaniu częstych lecz krótkotrwałych ćwiczeń wojskowych.

Za czas ćwiczeń przysługuje rodzinom tych osób prawo do zasiłku w myśl ustawy z dnia 22 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 37, poz. 246 z 1923 r.) której moc przywrócona została ustawą z dnia 13 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 69, poz. 604).

W piśmie okólnym z dnia 6 maja 1938 r. Nr Wojsk. E. 4-2-7 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 14, poz. 78) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśniło, że prawo do zasiłku przysługuje na zasadach ustalonych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 września 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr 109, poz. 926) tj. wówczas, gdy powołani na ćwiczenia w jednostkach obrony narodowej nie otrzymają za nieprzepracowane dni w czasie ćwiczeń swojej stałej płacy lub zarobku.

Ze względu na to, że zasiłek, który byłby przyznany rodzinie żołnierza obrony narodowej nie wyrównuje uszczerbku, jakiego ten żołnierz doznaje w swoich dochodach przez niestawienie się do pracy w dni ćwiczeń w jednostkach obrony narodowej, została przez Pana Prezesa Rady Ministrów zainicjowana akcja, aby pracodawcy wypłacali żołnierzom obrony narodowej zasiłek dobrowolny w wysokości 40—60% ich zarobków.

Ten dobrowolny zasiłek jednak nie mógłby być w żadnym wypadku uważany za płacę lub zarobek, o którym mowa w § 6 powołanego wyżej rozporządzenia i do odmowy z tego powodu zasiłku ustawowego zarządy gmin nie miałyby podstaw.

Wobec powyższego zarządy gmin nie powinny przy rozpatrywaniu spraw o zasiłki brać w ogóle pod uwagę faktu otrzymywania przez żołnierzy obrony narodowej od pracodawców dobrowolnego zasiłku wypłacanego im w ramach wspomnianej wyżej akcji Pana Prezesa Rady Ministrów.

Celem ułatwienia zarządom gmin załatwiania spraw zasiłkowych władze wojskowe będą wydawały żołnierzom obrony narodowej, należącym do rezerwy i pospolitego ruszenia zaświadczenia o odbytych ćwiczeniach co kwartał tj. w pierwszych dniach stycznia, kwietnia, lipca i października. W zaświadczeniach tych, stanowiących podstawę do przyznania zasiłku będą zsumowane dni odbytych ćwiczeń. Określenie, czy parogodzinne ćwiczenie powinno być uważane za cały dzień, czy też w ogóle nie liczone, należy do władz wojskowych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych prosi o wydanie stosownego zarządzenia zarządom gmin.

(—) Wyszyński mjr.
DYREKTOR BIURA WOJSKOWEGO

Otrzymują:

Ministerstwo Spraw Wojskowych
a) Gabinet Ministra,
b) Departament Piechoty,
c) Departament Uzupełnień.

204.

DECYZJA

Na podstawie art. 1 ust. (1) dekretu z dnia 2 października 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 72, poz. 455) i § 2 rozporządzenia z dnia 15 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 534) odmawiam „Związkowi Żydowskich Inwalidów, Wdów i Sierot Wojennych m. st. Warszawy i województwa warszawskiego" (Warszawa, ul. Grzybowska 5) udzielenia pozwolenia na ustanowienie i używanie odznak według załączonych wzorów*).

Decyzja niniejsza, jako pozostawiona swobodnej ocenie władzy, nie wymaga uzasadnienia zgodnie z art. 75 ust. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o postępowaniu administracyjnym (Dz. U. R. P. Nr 36, poz. 341).

Decyzja niniejsza jest ostateczna w administracyjnym toku instancyj.

(Warszawa d. 9 listopada 1938 r. Nr AP. 3-275)

(—) Michałowski
DYREKTOR DEPARTAMENTU

B.

I. Przedruki z Dziennika Ustaw R. P.

z 31 października Nr 84 Rok 1938

Poz. 568. Rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 12 października 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych o uznaniu żubra za gatunek chroniony.

Poz. 569. Rozporządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 20 października 1938 r. wskazujące osoby prawne zobowiązane do przedstawiania danych określonych z art. 7 ust. 3 oraz władze powołane do żądania danych określonych w art. 44 prawa przemysłowego.

Na podstawie art. 7 ust. 3 oraz art. 44 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 350) zarządzam co następuje:

§ 1. Dane określone w art. 7 ust. 3 pkt 1 — 3 mają być podawane w doniesieniu (zgłoszeniu) osób prawnych, rozpoczynających prowadzenie przedsiębiorstwa podpadającego pod przepisy prawa przemysłowego: 1) jeżeli przedsiębiorstwo należy do rodzaju przedsiębiorstw, uznanego stosownie do obowiązujących przepisów za posiadający znaczenie państwowe lub charakter użyteczności publicznej, albo 2) jeżeli przedsiębiorstwo posiada kapitał zakładowy nie mniejszy niż 100.000 zł.

§ 2. Władzą przemysłową, o kórej mowa w art. 44, jest władza przemysłowa wojewódzka (II instancji).

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

---

*) Nie przedrukowano.

Poz. 570. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 27 października 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych o zniżkach celnych i zwolnieniach od cła.

z 7 listopada Nr 85 Rok 1938

Poz. 571. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 listopada 1938 r. o zmianie dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej w sprawie obrotu pieniężnego z zagranicą oraz obrotu zagranicznymi i krajowymi środkami płatniczymi.

Poz. 572. Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 listopada 1938 r. o tymczasowym uregulowaniu ubezpieczeń społecznych na odzyskanych ziemiach Śląska Cieszyńskiego.

Na podstawie art. 55 ust. (2) ustawy konstytucyjnej postanawiam co następuje:

Art. 1. (1) Osoby zamieszkałe na odzyskanych ziemiach Śląska Cieszyńskiego, uprawnione do świadczeń z czeskosłowackich instytucyj ubezpieczeń społecznych z tytułu: ubezpieczenia od wypadków, ubezpieczenia na wypadek inwalidztwa i na starość, ubezpieczenia pensyjnego pracowników prywatnych oraz ubezpieczenia pensyjnego w górniczych kasach brackich, mają prawo do zasiłków na zasadach określonych w dekrecie niniejszym, jeżeli instytucje czeskosłowackie nie wypłacają im świadczeń.

(2) Minister Opieki Społecznej może w drodze zarządzeń przyznać prawo do zasiłków również innym kategoriom osób uprawnionych do świadczeń z czeskosłowackich instytucyj ubezpieczeń społecznych.

(3) Osoby, które w rozumieniu dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 października 1938 r. o rozciągnięciu mocy obowiązującej ustawy z dnia 20 stycznia 1920 r. o obywatelstwie Państwa Polskiego na odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego oraz o zmianie niektórych jej przepisów (Dz. U. R. P. Nr 81, poz. 548) nie posiadają obywatelstwa polskiego, mogą być pozbawione prawa do zasiłku w drodze zarządzeń Ministra Opieki Społecznej.

Art. 2. (1) Zasiłki wypłacane będą zaliczkowo w wysokości kwot należnych od instytucyj czeskosłowackich wraz z wszelkimi dodatkami. Do przerachowania tych kwot na złote stosuje się przepisy art. 1 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 11 października 1938 r. o przerachowaniu zobowiązań opiewających na walutę czeskosłowacką (Dz. U. R. P. Nr 79, poz. 535).

(2) Osoby uprawnione do rent z instytucyj czeskosłowackich, których zasiłek obliczony stosownie do przepisów ust. (1) wyniesie mniej niż 50 zł miesięcznie, otrzymują dodatek w wysokości 15% z tym jednak zastrzeżeniem, że kwota zasiłku wraz z dodatkiem nie może przewyższać 50 zł miesięcznie.

(3) Kwoty należne na podstawie ust. (1) i (2) zaokrągla się do 10 gr w górę.

Art. 3. (1) Prawo do zasiłku dla osób, które pobierały już renty czeskosłowackie, powstaje od dnia następującego po upływie okresu, za który instytucje czeskosłowackie wypłaciły rentę po raz ostatni, dla osób zaś, które jeszcze rent czeskosłowackich nie pobierały, prawo do zasiłku powstaje od dnia, w którym osoby te uzyskały prawo do renty.

(2) Zasiłki tymczasowe wypłacone osobom wymienionym w art. 1 przed wejściem w życie dekretu niniejszego przez polskie instytucje ubezpieczeń społecznych zostaną zaliczone na poczet zasiłków należnych na podstawie dekretu niniejszego.

Art. 4. (1) Zarządzenia Ministra Opieki Społecznej określą instytucje, które wypłacać będą zasiłki, jak również instytucje ubezpieczeń społecznych, które tymczasowo dostarczą na ten cel niezbędnych środków finansowych.

(2) Kwoty, dostarczone przez instytucje ubezpieczeń społecznych, będą tym instytucjom zwrócone przez te osoby prawne, które po dokonaniu rozrachunków między Rzecząpospolitą Polską a Republiką Czeskosłowacką z tytułu ubezpieczeń społecznych na odzyskanych ziemiach Śląska Cieszyńskiego zostaną ostatecznie obciążone wypłatą świadczeń wymienionych w art. 1.

(3) Zasiłki wypłacone za czas, za który czeskosłowackie lub polskie instytucje ubezpieczeń społecznych udzielą świadczeń, będą z tych świadczeń potrącone.

Art. 5. Minister Opieki Społecznej wyda przepisy o postępowaniu w sprawach związanych z wykonaniem dekretu niniejszego oraz przepisy tymczasowe o organizacji ubezpieczeń społecznych na odzyskanych ziemiach Śląska Cieszyńskiego.

Art. 6. Wykonanie dekretu niniejszego porucza się Ministrowi Opieki Społecznej.

Art. 7. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 573. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 października 1938 r. o zmianie granic powiatów sandomierskiego i tarnobrzeskiego.

Poz. 574. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 18 października 1938 r. w sprawie zmiany i uzupełnienia umowy pomiędzy Rzecząpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką o ubezpieczeniu społecznym, podpisanej wraz z protokołem końcowym w Berlinie dnia 11 czerwca 1931 r.

Poz. 575. Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 26 października 1938 r. wydane w porozumieniu z Ministrami Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych w sprawie

utworzenia obwodu inspekcji pracy dla odzyskanych ziem Śląska Cieszyńskiego.

Na podstawie art. 20 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lipca 1927 r. o inspekcji pracy (Dz. U. R. P. Nr 67, poz. 590) zarządzam co następuje:

§ 1. Odzyskane ziemie Śląska Cieszyńskiego włącza się do Okręgu IX Inspekcji Pracy.

§ 2. Dla obszaru odzyskanych ziem Śląska Cieszyńskiego oraz m. Cieszyna ustanawia się Obwód 75 Inspekcji Pracy, z siedzibą w Cieszynie.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 576. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 października 1938 r. o utworzeniu ekspozytury starostwa niżańskiego w Stalowej Woli.

Na podstawie art. 70 i 108 pkt 1) lit. b) rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 r. o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr 80, poz. 555) zarządzam co następuje:

§ 1. Tworzy się ekspozyturę starostwa powiatowego niżańskiego z siedzibą w Stalowej Woli.

§ 2. Okręg administracyjny ekspozytury w Stalowej Woli obejmuje obszar gromady Pławo, gminy niżańskiej.

§ 3. Szczegółowy zakres działania ekspozytury określi Wojewoda Lwowski w drodze rozporządzenia.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Poz. 577. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 października 1938 r. o zmianie granic miasta Sandomierza w powiecie sandomierskim, województwie kieleckim.

Poz. 578. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 28 października 1938 r. o zniesieniu Urzędu Celnego w Zahaciu oraz zmianie zakresu działania Urzędu Celnego w Wilnie.

Poz. 579. Oświadczenie rządowe z dnia 5 października 1938 r. o wypowiedzeniu części III umowy pomiędzy Rzecząpospolitą Polską i Republiką Czeskosłowacką w sprawach prawnych i finansowych, podpisanej w Warszawie dnia 23 kwietnia 1925 r.

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

z 28 października Nr 248 Rok 1938

Poz. 562. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego Krzyża Zasługi.

Poz. 563. Zarządzenie o nadaniu Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 564. Ogłoszenie Komisarza Rządowego Izb Lekarsko - Dentystycznych z dnia 25 października 1938 r. w sprawie uprawomocnienia się wyborów do Rady Okręgowej Izby Lekarsko-Dentystycznej w Poznaniu.

z 29 października Nr 249 Rok 1938

Poz. 565. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 566. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 567. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 568. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 569. Obwieszczenie Dyrektora Urzędu Morskiego z dnia 19 października 1938 r. o regulaminie eksploatacji państwowych urządzeń przeładunkowych w porcie w Gdyni i taryfie opłat za korzystanie z tych urządzeń.

z 31 października Nr 250 Rok 1938

Poz. 570. Obwieszczenie Ministra Skarbu z dnia 25 października 1938 r. o wartości jednego grama czystego złota.

Poz. 571. Zarządzenie o nadaniu Krzyża Zasługi Za Dzielność.

z 2 listopada Nr 251 Rok 1938

Poz. 572. Rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 28 października 1938 r. o zniesieniu Urzędu Celnego w Zahaciu oraz zmianie zakresu działania Urzędu Celnego w Wilnie.

z 3 listopada Nr 252 Rok 1938

Poz. 573. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 574. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 575. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 4 listopada Nr 253 Rok 1938

Poz. 576. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 577. Zarządzenie Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 25 października 1938 r., wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu w sprawie rozszerzenia obszaru zasilania Państwowego Zakładu Elektrycznego w dolinie Prutu z siedzibą w Mikuliczynie.

Poz. 578. Zarządzenie Ministra Skarbu z dnia 27 października 1938 r. o zmianie zakresu działania Urzędu Celnego w Zwardoniu.

z 5 listopada Nr 254 Rok 1938

Poz. 579. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 580. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

z 7 listopada Nr 255 Rok 1938

Poz. 581. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

Poz. 582. Obwieszczenie Urzędu Długów Państwa z dnia 2 listopada 1938 roku w sprawie wylosowanych Bonów Funduszu Inwestycyjnego.

z 8 listopada Nr 256 Rok 1938

Poz. 583. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 584. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Drukarnia Gaz. Adm. i P. P., Warszawa, Trębacka 11.